МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Установа адукацыі
“Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт”

Витебский государственный технологический университет

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

Рабочы сшытак для самастойнай працы
студэнтаў дзённай формы навучання

Віцебск
2022

УДК 94 (476)

Укладальнік:

В. М. Хаданёнак

Рэкамендавана да выдання рэдакцыйна-выдавецкім саветам УА “ВДТУ”, пратакол № 1 ад 20.09.2022.

Гісторыя беларускай дзяржаўнасці : рабочы сшытак для самастойнай працы студэнтаў дзённай формы навучання / склад. В. М. Хаданёнак. – Віцебск : УА “ВДТУ”, 2022. – 173 с.

Рабочы сшытак па гісторыі беларускай дзяржаўнасці складзены ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай па курсу “Гісторыя беларускай дзяржаўнасці” для вышэйшых навучальных устаноў.

Выданне прызначана для актывізацыі самастойнай працы студэнтаў. Будзе спрыяць цэльнаму засваенню курса, аптымізацыі працэсу вывучэння матэрыяла. Рабочы сшытак дапаможа правільна ажыццявіць праверку і ацэнку якасці ведаў. Уключае рознаўзроўневыя заданні. Заданні (*) патрабуюць творчага падыходу.

Рэкамендуецца для студэнтаў усіх спецыяльнасцяў дзённай формы навучання.

УДК 94 (476)

©УА “ВДТУ”, 2022

Витебский государственный технологический университет

ЗМЕСТ

Тэма 1. Уводзіны ў вучэбную дысцыпліну ..………………................................. 4
Тэма 2. Этнагенез беларусаў і паходжанне назвы “Беларусь” …….... 13
Тэма 3. Першыя дзяржаўныя ўтварэнні на тэрыторыі Беларусі ..…… 23
Тэма 4. Вялікае княства Літоўскае – поліэтнічная феадальная дзяржава Усходняй Еўропы …….. 34
Тэма 5. Беларусь у складзе Расійскай імперыі ..…………………….. 43
Тэма 6. Нацыянальна-дзяржаўнае будаўніцтва ў 1917–1941 гг. ..….. 51
Тэма 7. Вялікая Айчынная вайна – ключавая падзея навейшай гісторыі……………………………………………………………….. 61
Тэма 8. Аднаўленне і пасляваенная мадэрнізацыя БССР .....……….. 73
Тэма 9. Этапы развіцця незалежнай Рэспублікі Беларусь …………... 81
Тэма 10. Народы і рэлігіі Беларусі …………………………………….. 87
Тэма 11. Дзяржаўныя сімвалы Беларусі ..………………………..... 97
Тэма 12. Сацыяльна-эканамічная мадэль сучаснай Беларусі ……….. 104
Тэма 13. Беларусь у геапалітычнай прасторы ..………………….…...... 110
Тэма 14. Канстытуцыя як асноўны закон дзяржаў. …………………... 117
Тэма 15. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь ………………………………. 124
Тэма 16. Урад як вышэйшы орган выканаўчай улады ……………….. 130
Тэма 17. Заканадаўчая і судовая галіны ўлады. Палітычныя партыі і грамадскія аб’яднанні …………………………………………….. 136
Тэма 18. Рэгіёны Беларусі ……………………………………………… 148
Тэставыя заданні ……………………………………………….…...... 154
Пералік рэфератаў ……………………………………………………… 171
Літаратура для самастойнай працы …..……………………………....... 172

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА І. УВОДЗІНЫ Ў ВУЧЭБНУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ

***Заданне 1.** Пракаментуйце выказванні:

Мікалай Бярдзяеў: “Дзяржава існуе не для таго, каб пераўтварыць зямное жыццё ў рай, а для таго, каб перашкодзіць яму пераўтварыцца ў пекла”.

Джордж Байран: “Тысячы гадоў наўрад ці дастаткова, каб стварыць дзяржаву, адной гадзіны дастаткова – каб яна была зруйнавана”.

Эдмунд Бёрк: “Дзяржава, якая не здольна відазмяняцца, не здольна і захавацца”.

Витебский государственный технологический университет

Франклін Дэлана Рузвельт: "Сапраўдная асабістая свабода немагчыма без эканамічнай бяспекі і незалежнасці".

Канфуцый: "У дзяржаве, якая добра кіруецца, павінна быць дастаткова харчавання, дастаткова ўзбраення і народ павінен верыць ўладарам. Прычым, у выпадку крайняй неабходнасці, можна адмовіцца ад ўзбраення, харчавання, але не ад даверу народа, паколькі без даверу народа дзяржава не зможа выстаяць".

Джордж Сантаяна: "Той, хто не памятае свайго мінулага – вымушаны будзе перажыць яго зноў".

Васіль Ключэўскі: "Гісторыя гэта не настаўніца, а наглядчыца: яна нічому не вучыць, а толькі карае за неведанне ўрокаў".

Витебский государственный технологический университет

Бернард Шоу: “Здаровая нацыя не заўважае сваёй нацыянальнасці, як здаровы чалавек пазваночніка”.

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам:

Дзяржава

Суверэнітэт

Улада

Палітычны інстытут

Форма дзяржаўнага ладу

Унітарная дзяржава

Витебский государственный технологический университет

Федэратыўная дзяржава ____
____
____

Канфедэрацыя ____
____
____

Палітычная легітымізацыя ____
____
____

Нацыя ____
____
____

Заданне 3. Запоўніце табліцу “Тэорыі паходжання дзяржавы”.

№	Назва тэорыі	Асноўны змест
1	Тэорыя Платона	
2	Тэалагічная тэорыя Аўгусціна Блажэннага і Фамы Аквінскага	
3	Патрыярхальная канцэпцыя Канфуцыя	
4	Арганічная канцэпцыя Герберта Спэнсара	

Витебский государственный технологический университет

5	Тэорыя грамадскага дагавора Томаса Гобса	
6	Тэорыя гвалту Людвіга Гумпловіча	
7	Псіхалагічная канцэпцыя Льва Петражыцкага	
8	Марксісцкая канцэпцыя	
9	Спартыўная школа права Х. Артэга-і-Гасэта	
10	Крызісная тэорыя	
11	Ірыгацыйная тэорыя Карла Вітфогеля	

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. Ахарактарызуйце наступныя ўнутраныя функцыі дзяржавы:

Эканамічная ____

____

____

____

____

Праваахоўная ____

____

____

____

____

Сацыяльная ____

____

____

____

____

Культурна-асветніцкая ______________________________________

____

____

____

____

Экалагічная ____

____

____

____

____

Заданне 5. Пералічыце знешнія функцыі дзяржавы:

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Запоўніце табліцу “Форма дзяржаўнага ладу краін свету”, размеркаваўшы па Вашаму выбару любыя 20 краін.

Унітарныя дзяржавы	Федэратыўныя дзяржавы	Канфедэратыўныя дзяржавы

Заданне 7. Што такое “Поўны суверэнітэт”? Прывядзіце прыклады краін, якія яго маюць.

Заданне 8. Што такое “Асацыяваная дзяржава”? Прывядзіце прыклады.

Заданне 9. Прывядзіце прыклады “непрызнаных дзяржаў”, статус якіх да канца не вызначаны і палягае прадметам міжнародных дыскусій.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Запоўніце табліцу “Асноўныя прыкметы дзяржавы”.

№	Прыкметы дзяржавы	Кароткая характарыстыка
1	Тэрытарыяльная еднасць	
2	Публічная ўлада	
3	Заканадаўчая манаполія	
4	Легальная сістэма спагнання сродкаў	
5	Суверэнітэт	
6	Манаполія на легальнае прымяненне сілы	

Витебский государственный технологический университет

Заданне 11. Якім чынам памеры і маштабы тэрыторыі дзяржавы, тапаграфія, клімат, умовы для сельскагаспадарчай вытворчасці, наяўнасць прыродных рэсурсаў, доступ да мораў і акіянаў уплываюць на рэальныя магчымасці дзяржавы?

Заданне 12. Запоўніце табліцу "Перыядызацыя станаўлення дзяржаўнасці на беларускіх землях". Якія з абазначаных перыядаў, на Вашу думку, з'яўляюцца лёсавызначальнымі для нашай краіны?

№	Назва перыяда	Храналагічныя межы
1	Дадзяржаўны	
2	Старажытнарускі	
3	Існаванне ВКЛ як незалежнай феадальнай дзяржавы	
4	Уваходжанне ВКЛ у склад РП	
5	Беларускія землі ў складзе Расійскай імперыі	
6	Савецкі перыяд	
7	Незалежная Рэспубліка Беларусь	

Заданне 12. Якія крыніцы дазваляюць прасачыць развіццё беларускай дзяржаўнасці? Якія з іх Вы лічыце найбольш каштоўнымі?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 2. ЭТНАГЕНЕЗ БЕЛАРУСАЎ І ПАХОДЖАННЕ НАЗВЫ "БЕЛАРУСЬ"

***Заданне 1.** Пракаментуйце выказванні:

Віктар Гюго: "Веліч народа не вымяраецца яго колькасцю, як веліч чалавека не вымяраецца яго ростам. Адзінай мерай з'яўляецца яго разумовае развіццё і маральны ўзровень".

Карл Маркс: "Народ, які прыгнятае іншы народ, куе ўласныя ланцугі".

Людвіг Вітгенштэйн: "Межы маёй мовы азначаюць межы майго свету".

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Этнас ______________________________

Этнагенез ______________________________

Археалогія ______________________________

Археалагічная культура ______________________________

Этнічная тэрыторыя ______________________________

Самасвядомасць ______________________________

Менталітэт ______________________________

Духоўная культура ______________________________

Племя ______________________________

Витебский государственный технологический университет

Народнасць ____

____

____

Палітонім ____

____

____

Канфесіёнім ____

____

____

Аўтахтоны ____

____

____

Алахтоны ____

____

____

Балты ____

____

____

Славяне ____

____

____

Індаеўрапейцы ____

____

____

Асіміляцыя ____

____

____

Білінгвізм ____

____

____

Дыскрымінацыя ____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Этнічная ідэнтыфікацыя ______________________________________

____

____

Касмапалітызм ____

____

____

Этнічны стэрэатып ____

____

____

Этнічны характар ____

____

____

Заданне 3. Запоўніце табліцу “Канцэпцыі паходжання беларусаў”.

№	Аўтар	Асноўны змест
1	Яўхім Карскі	
2	Вацлаў Ластоўскі	
3	Мітрафан Доўнар-Запольскі	

Витебский государственный технологический университет

4	Усевалад Ігнатоўскі	
5	Міхаіл Піліпенка	
6	Валянцін Сядоў	
7	Аляксандр Рыпінскі	
8	Аляксей Сабалеўскі і Ізмаіл Сразнеўскі	

Витебский государственный технологический университет

9	Сяргей Токараў	
10	Іван Ласкоў	

Заданне 4. Якія этапы вылучаюцца ў фарміраванні і развіцці беларускага этнасу? Дайце кароткую характарыстыку кожнага з этапаў.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 5. Якія фактары паўплывалі на этнагенэз беларусаў?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. У якіх значэннях выкарыстоўваліся ў XVI–XVII стст. паняцці “літвіны” і “русіны”?

Заданне 7. Якія існуюць версіі паходжання назвы “Белая Русь”? Выберыце і растлумачце найбольш верагодную і абгрунтаваную, на Вашу думку, версію.

Заданне 8. Які ўплыў на этнічнае развіццё пэўнай тэрыторыі аказвала палітыка дзяржавы? Прывядзіце прыклады з гісторыі Беларусі.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 9. Што такое беларуская дыяспара? Якіх найбольш выдатных яе прадстаўнікоў Вы ведаеце?

Заданне 10. Пералічыце і дайце кароткую характарыстыку гістарычным этапам фарміравання і развіцця беларускай мовы.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 11. Білінгвізм – характэрная рыса сучаснай беларускай нацыі. Прывядзіце гістарычныя прыклады двухмоўя?

*** Заданне 12.** Прывядзіце 5 прымавак, прыказак ці фразеалагізмаў, якія, на Вашу думку, найбольш трапна адлюстроўваюць нацыянальны характар беларусаў.

*** Заданне 13.** Прывядзіце прыклады народных песень, якія, на Вашу думку, найбольш адпавядаюць менталітэту беларусаў.

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 14.** Пералічыце і прывядзіце прыклады характэрных асаблівасцяў беларускай мовы.

ТЭМА 3. ПЕРШЫЯ ДЗЯРЖАЎНЫЯ ЎТВАРЭННІ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ

Заданне 1. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Феадалізм

Витебский государственный технологический университет

Даніна ____

____

____

Дружына ____

____

____

Племянное княжанне ________________________________

____

____

Княжацкая дынастыя ________________________________

____

____

Антрапанімія _______________________________________

____

____

Гарадзішча ____

____

____

Феадальная раздробленнасць ___________________________

____

____

Язычніцтва ____

____

____

Дваяверства ____

____

____

Удзельнае княства ___________________________________

____

____

Вотчына ____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Воласць ____
____
____

Дзядзінец ____
____
____

Пасад ____
____
____

Баяры ____
____
____

Дойлідства ____
____
____

Фрэска ____
____
____

Пергамент ____
____
____

Манастыр ____
____
____

Плінфа ____
____
____

Галаснік ____
____
____

Витебский государственный технологический университет

* **Заданне 2.** Паводле "Аповесці мінулых гадоў" на тэрыторыі Усходняй Еўропы размясцілася 12 "плямёнаў". Пералічыце іх. Якія з гэтых плямёнаў пражывалі на сучаснай тэрыторыі Беларусі?

____
____

Заданне 3. Запоўніце табліцу. Плямёны на тэрыторыі Беларусі.

Назва племені	Тэрыторыя і населеныя пункты	Верагоднае паходжанне назвы	Асаблівасці матэрыяльнай культуры
Крывічы-палачане			
Дрыгавічы			
Радзімічы			

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. Пералічыце асноўныя асаблівасці натуральнай гаспадаркі.

Заданне 5. Што такое “Кіеўская Русь?”. Адкуль бярэ свой пачатак гэты тэрмін?

Заданне 6. Якімі былі ўзаемаадносіны насельніцтва Усходняй Еўропы з вікінгамі-скандынавамі? Прывядзіце канкрэтныя прыклады.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 7. Запоўніце схему “Прычыны феадальнай раздробленасці”.

Заданне 8. Хто з’яўляецца першым вядомым полацкім князем? Адкуль ён з’явіўся ў Полацку?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 9.** Выкажыце ўласнае стаўленне да падзей, прыгадваемых у летапіснай легендзе аб сватаўстве наўгародскага князя Уладзіміра Святаславіча да Рагнеды.

Заданне 10. Што за бітва адбылася ў 1021 г. на рацэ Судаміры (Судоме). Якія яна мела наступствы?

Заданне 11. Хто такі Усяслаў Брачыслававіч (Чарадзей)? Дайце яму кароткую характарыстыку.

Витебский государственный технологический университет

***Заданне 12.** Уявіце, што у Вас ёсць магчымасць задаць тры пытанні Усяславу Чарадзею. Якія гэта будуць пытанні?

1.

2.

3.

Заданне 13. Якое значэнне мела бітва на рацэ Нямізе? З якіх крыніц мы ведаем пра яе?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 14. Сафійскі сабор з'яўляецца адным з найбольш шануемых сімвалаў у Беларусі. Што Вам пра яго вядома?

Заданне 15. Хто такая Еўфрасіння Полацкая? У чым унікальнасць яе асобы?

Заданне 16. У 1161 г. быў зроблены крыж Еўфрасінні Полацкай. Як склаўся яго лёс?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 17. У сярэдзіне XI ст. плошча Полацка складае 200 гектараў. Ён ператвараецца ў буйнейшы горад на тэрыторыі Усходняй Еўропы і займае плошчу, якая пераўзыходзіць на той час па памерах усе гарады Старажытнай Русі. Пра што сведчыць гэты факт?

Заданне 18. Якое дачыненне мела кіеўская дынастыя Рурыкавічаў да Турава?

*** Заданне 19.** Пералічыце агульныя рысы і адметныя асаблівасці развіцця Полацкага і Тураўскага княстваў.

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 20.** Паразважайце, чаму хрышчэнне Русі шмат у чым перадвызначыла цывілізацыйны выбар земляў Усходняй Еўропы?

Заданне 21. Запоўніце табліцу "Асноўныя палітычныя падзеі ў Полацкім і Тураўскім княствах у IX – пачатку XIII ст.

Год (дата)	Падзея
862	
980	
988	
992	
1005	
1021	
1065	
1066	
3 сакавіка 1067	
1084	
1097	
1101	

Витебский государственный технологический университет

1127	
1129	
1132	
1139	
1157/1158	
1216	
1229	

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 4. ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ (ВКЛ) – ПОЛІЭТНІЧНАЯ ФЕАДАЛЬНАЯ ДЗЯРЖАВА УСХОДНЯЙ ЕЎРОПЫ

Заданне 1. Запоўніце табліцу "Асноўныя канцэпцыі ўтварэння ВКЛ". Якая з іх, на Вашу думку, найбольш абгрунтаваная?

Абагуленая назва канцэпцыі	Аўтары	Асноўны змест
Канцэпцыя ВКЛ як беларускай дзяржавы	М. Ермаловіч	
Канцэпцыя ВКЛ як поліэтнічнай дзяржавы	А. Краўцэвіч, В. Насевіч	

Канцэпцыя “літоўскага заваявання”	У. Пашута, Э. Гудавічус	

Заданне 2. Запоўніце табліцу “Прычыны ўтварэння ВКЛ”.

Знешнепалітычныя прычыны	Унутрыпалітычныя прычыны	Эканамічныя прычыны

Заданне 3. Якім чынам адбылося ўваходжанне беларускіх земляў у склад ВКЛ? Ці захоўвалі якія-небудзь з іх прыкметы аўтаноміі? Прывядзіце прыклад.

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. Запоўніце табліцу “Пашырэнне тэрыторыі ВКЛ”.

Год	Князь	Тэрыторыя
1307		
1315		
1320		
1320–1330		
1362/1363		

Заданне 5. Расстаўце вялікіх князёў ВКЛ у храналагічнай паслядонасці.

Яўнут, Альгерд, Міндоўг, Гедымін, Жыгімонт I (стары), Транята, Трайдзень, Войшалк, Жыгімонт II Аўгуст, Шварн, Вітаўт, Свідрыгайла, Ягайла, Аляксандр Ягелончык, Казімір Ягелончык, Віцень, Кейстут, Жыгімонт Кейстутавіч.

____

____

____

____

____

Заданне 6. Якім чынам складваліся адносіны ВКЛ з Ордэнам і Залатой Ардой? Прывядзіце прыклады. У чым выключнае значэнне перамогі пад Грунвальдам 15 ліпеня 1410 г.?

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 7. Запоўніце табліцу "Ваенныя канфлікты Маскоўскага княства і ВКЛ".

Год	Сутнасць канфлікта і тэрытарыяльныя змены
1368	
1370	
1372	
1492–1494	
1500–1503	
1507–1508	

Витебский государственный технологический университет

1512–1522	
1534–1537	
1558–1583	

***Заданне 8.** Як Вы разумееце "Барацьбу за аб'яднанне старажытнарускіх земляў" у XIV–XVI стст.?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 9. Якую ролю адыгрывалі беларускія землі ў складзе ВКЛ. Свой адказ аргументуйце.

***Заданне 10.** Азнаёмцеся з тэкстам Крэўскай уніі. На якіх умовах яна была заключана і якія мела наступсты для ВКЛ?

Заданне 11. Дайце азначэнне наступным тэрмінам, звязаным з магдэбургскім правам:

Магістрат

Лава

Витебский государственный технологический университет

Рада ____
____
____

Магдэбургскае права ____
____
____

Юрыдыка ____
____
____

Ратуша ____
____
____

Войт ____
____
____

Заданне 12. Запоўніце табліцу "Атрыманне гарадамі Беларусі магдэбургскага права".

Год, калі горад атрымаў магдэбургскае права	Горад
1387	
1390	
1391	
1441	
1498	
1499	
1597	

Заданне 13. Якімі былі перадумовы заключэння Люблінскай уніі? Якім чынам на яе заключэнне паўплывала Лівонская вайна?
____
____
____
____
____
____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 14. На якіх умовах была ўтворана федэратыўная дзяржава Рэч Паспалітая? Хто дамінаваў у новай дзяржаве, ВКЛ ці Польшча? Свой адказ падмацуйце аргументамі.

Заданне 15. Што такое “паланізацыя”? Якім чынам яна паўплывала на палітычнае, культурнае і грамадскае жыццё беларусаў ў другой палове XVII – пачатку XIX ст.?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 16. Што такое "шляхецкая дэмакратыя"? Якім чынам яна паўплывала на развіццё Рэчы Паспалітай. Пры адказе выкарыстайце тэрміны "Пакта канвента", "Генрыхавы артыкулы", Liberum veto.

Заданне 17. Якія наступствы мела для Рэчы Паспалітай Паўночная вайна? У храналагічнай паслядоўнасці прывядзіце яе асноўныя падзеі.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 18. Расстаўце каралёў Рэчы Паспалітай у храналагічнай паслядоўнасці: Генрых Валуа, Жыгімонт ІІ Аўгуст, Жыгімонт ІІІ Ваза, Стэфан Баторы, Аўгуст ІІІ, Міхаіл Карыбут Вішнявецкі, Ян Казімір, Уладзіслаў IV, Станіслаў Ляшчынскі, Аўгуст ІІ Моцны, Ян Сабескі, Станіслаў Аўгуст Панятоўскі.

ТЭМА 5. БЕЛАРУСЬ У СКЛАДЗЕ РАСІЙСКАЙ ІМПЕРЫІ

Заданне 1. Якія тры краіны падзялілі Рэч Паспалітую? Якімі прычынамі былі абумоўлены падзелы?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. Запоўніце табліцу “Уваходжанне беларускіх земляў у склад Расійскай імперыі”.

Год	Тэрыторыя
1772	
1793	
1795	

***Заданне 3.** Прывядзіце ў храналагічнай паслядоўнасці асноўныя падзеі паўстання 1794 г. пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі. Чаму яно пацярпела няўдачу?

Заданне 4. Запоўніце табліцу “Змены ў становішчы беларускіх земляў пасля іх уваходжання ў склад Расійскай імперыі”.

№	Назва мерапрыемства	Сутнасць мерапрыемства
1	Адміністрацыйна-тэрытарыяльная рэформа	
2	Увядзенне рэкруцкай павіннасці	
3	Змены ў сістэме падаткаабкладання	
4	Ліквідацыя магдэбургскага права	

Витебский государственный технологический университет

5	"Разбор шляхты"	
6	Увядзенне мяжы яўрэйскай аселасці	

Заданне 5. Якім чынам праводзілася палітыка русіфікацыі і дэпаланізацыі на беларускай тэрыторыі ў XIX стагоддзі?

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

***Заданне 6.** Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці наступныя бітвы вайны 1812 г.: Барадзінская бітва, бітва каля мястэчка Раманава, бітва пад Клясціцамі, бітва каля вёскі Салтанаўка, бітва ля мястэчка Астроўна. Якія наступствы вайна 1812 г. мела для Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 7. Запоўніце табліцу “Студэнцкія і вучнёўскія арганізацый Беларусі ў першай палове XIX стагоддзя.

Год утва-рэння	Назва	Арганізатары і ўдзельнікі	Мэта і задачы таварыства
	таварыства філаматаў		
	таварыства філарэтаў		
	дэмакратычнае таварыства		
	саюз свабодных братоў		
	таварыства “Прамяністыя”		

Заданне 8. Чаму ідэю аднаўлення ВКЛ не ўдалося рэалізаваць у пачатку XIX стагоддзя?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 9. Запоўніце табліцу “Паўстанне 1830–1831 гг. на тэрыторыі Беларусі”.

Прычыны і передумова паўстання	Мэта і задачы паўстання	Кіраўнікі і сацыяльная база паўстання	Асноўныя падзеі паўстання

***Заданне 10.** Хто такі Кастусь Каліноўскі? Якія ідэі выказваліся ім у газеце “Мужыцкая праўда”? Чаму паўстанне 1863–1864 гг. пацярпела няўдачу?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 11. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям, звязаным з эканамічным развіццём беларускіх земляў у XIX стагоддзі:

Інвентар ____

Секулярызацыя ____

Фабрыка ____

Сервітут ____

Конка ____

Заданне 12. Якім чынам на тэрыторыі Беларусі рэалізоўваўся маніфест ад 19 лютага 1861 г. аб адмене прыгоннага права? Якімі былі вынікі адмены прыгоннага права?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 13. У чым заключаецца змест ідэй заходнерусізму і краёвасці?

Заданне 14. У чым выяўлялася фарміраванне беларускай нацыянальнай ідэі? Назавіце асноўныя рухаючыя сілы і прадстаўнікоў гэтага працэсу.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 15. Хто такія беларускія народнікі? Якімі былі іх мэты? У чым выключнае значэнне часопіса “Гоман”?

Заданне 16. Запоўніце табліцу “Рэвалюцыя 1905–1907 гг. у Беларусі”.

Прычыны	Сацыяльны склад удзельнікаў	Мэты і задачы	Асноўныя падзеі	Вынікі

Заданне 17. Як дзейнасць “Нашай нівы” паўплывала на развіццё беларускай нацыянальнай ідэі ў пачатку XX ст.?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 6. НАЦЫЯНАЛЬНА-ДЗЯРЖАЎНАЕ БУДАЎНІЦТВА Ў 1917–1941 ГАДАХ

Заданне 1. Якія ваенна-палітычныя блокі супрацьстаялі адзін аднаму ў Першай сусветнай вайне? Якія краіны ў іх уваходзілі?

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Рэквізіцыя

Кантрыбуцыя

Витебский государственный технологический университет

Канфіскацыя

Акупацыя

Мілітарызацыя

Кааліцыя

Мабілізацыя

Анексія

Заданне 3. Якім чынам паўплывала Першая сусветная вайна на развіццё беларускіх зямель? Якія наступствы яна мела для Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. Ці адбылася актывізацыя беларускага нацыянальнага руху ў гады Першай сусветнай вайны? Якую ролю ў гэтым адыграла масавае бежанства і стварэнне Беларускага таварыства дапамогі пацярпелым ад вайны?

Заданне 5. Пералічыце прычыны Лютаўскай рэвалюцыі 1917 г.

Заданне 6. З сакавіка па лістапад 1917 г. на тэрыторыі Беларусі дзейнічала 26 палітычных партый і арганізацый. Пералічыце асноўныя з іх.

Заданне 7. Якая роля і значэнне партыі БСГ (Беларуская сацыялістычная грамада) у беларускім нацыянальным руху ў пачатку XX стагоддзя? Свой адказ аргументуйце.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Двоеўладдзе

Сацыялізм

Рэвалюцыя

Нацыяналізацыя

Экспрапрыяцыя

Заданне 9. Пералічыце асноўныя змены ў эканамічным і грамадска-палітычным жыцці, якія адбыліся пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 г.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Якім чынам падзеі рэвалюцый 1917 г. паўплывалі на трасфармацыю беларускага пытання?

Заданне 11. Пры якіх абставінах адбыўся І-ы Усебеларускі з’езд? Якія пытанні на ім абмяркоўваліся? Які яго лёс?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 12. У якіх умовах адбывалася абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі? Што ўяляла сабой гэта дзяржаўнае ўтварэнне?

Заданне 13. У якіх умовах адбылося ўтварэнне БССР? Якую ролю ў стварэнні БССР адыграў Белнацкам? Як на стварэнне і далейшы лёс БССР паўплываў знешнепалітычны фактар?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 14. Што такое “буферная дзяржава”. Ці можна так назваць ЛітБелССР?

____
____
____
____
____
____
____
____

*** Заданне 15.** Прачытайце тэкст двух дакументаў: “3-я Устаўная грамата да народаў Беларусі. 25 сакавіка 1918 г.” і “Манифест Временного Рабоче-Крестьянского Советского правительства Белоруссии. 1 января 1919 г.”. Чым яны канцэптуальна адрозніваюцца і якія агульныя рысы Вы ў іх заўважылі?

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Заданне 16. Запоўніце табліцу “Польска-савецкая вайна”.

Прычыны вайны	Асноўныя падзеі ў храналагічнай паслядоўнасці	Вынікі вайны

Витебский государственный технологический университет

Заданне 17. Абазначце на карце тэрытарыяльныя межы паміж краінамі, пасля падпісання Рыжскага мірнага дагавора.

*** Заданне 18.** Якія наступствы мела падпісанне Рыжскага мірнага дагавора для беларускай дзяржаўнасці?

Заданне 19. На І-м Усесаюзным З'ездзе Саветаў, які адбыўся 30 снежня 1922 г. у Маскве, было абвешчана аб стварэнні СССР. Ацаніце маштаб і значэнне гэтай падзеі.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 20. Што такое індустрыялізацыя і калектывізацыя? Якое іх значэнне ў эканамічным развіцці БССР. Прывядзіце прыклады.

Заданне 21. Як змяняліся дзяржаўныя межы БССР у 1919–1939 гг.? Якія фактары ўплывалі на гэты працэс?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 22. Якія супярэчнасці выяўляліся ў сацыяльна-культурнай сферы БССР у 1930-я гг.? Якімі дасягненнямі і стратамі адзначаны перыяд 1917–1941 гг.?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 7. ВЯЛІКАЯ АЙЧЫННАЯ ВАЙНА – КЛЮЧАВАЯ ПАДЗЕЯ НАВЕЙШАЙ ГІСТОРЫІ

Заданне 1. Якія прычыны прывялі да Другой сусветнай вайны?

Заданне 2. Запоўніце табліцу "Уз'яднанне Заходняй Беларусі з БССР".

Дата	Падзея
17 верасня 1939 г.	
25 верасня 1939 г.	
10 кастрычніка 1939 г.	
28–30 кастрычніка 1939 г.	
2 лістапада 1939 г.	
12 лістапада 1939 г.	

Витебский государственный технологический университет

Заданне 3. Якое гістарычнае значэнне мела ўз’яднанне Заходняй Беларусі з БССР? Свой адказ аргументуйце.

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Заданне 4. Запоўніце табліцу “Напад нацысцкай Германіі на СССР. Першыя месяцы вайны”.

Дата	Падзеі
	Напад нацысцкай Германіі на СССР
	Абарона Брэсцкай крэпасці
	Захоп Мінска нямецкімі войскамі
	Абарона Магілёва
	Абарона Віцебска
	Лепельскі “контрудар”
	Першае выкарыстанне рэфктыўных установак “Кацюша” пад Оршай
	Абарона Гомеля

Заданне 5. Запоўніце табліцу “Гераічныя ўдзельнікі баявых дзеянняў на тэрыторыі Беларусі ў пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

Витебский государственный технологический университет

Імя, прозвішча	Кароткае апісанне дзейнасці
Андрэй Кіжаватаў	
Іван Зубачоў Пётр Гаўрылаў Яфім Фамін	
Андрэй Данілаў	
Мікалай Гастэла	
Іван Русіянаў	
Іван Флёраў	
Павел Курачкін	
Сямён Куцепаў Міхаіл Раманаў	
Леанід Пятроўскі	
Ака Гарадавікоў	
Барыс Коўзан	

Заданне 6. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Лінія Сталіна ____

____

____

Лінія Молатава ____

____

____

План “Барбароса” ____

____

____

Бліцкрыг ____

____

____

Витебский государственный технологический университет

План “Ост” ____________________

Буйніцкае поле ____________________

Канцэнтрацыйны лагер ____________________

Трасцянец ____________________

Азарычы ____________________

Хатынь ____________________

Гета ____________________

Генацыд ____________________

Халакост ____________________

Расавая тэорыя ____________________

“Новы парадак” ____________________

Витебский государственный технологический университет

Калабарацыянізм ____

____

Астарбайтары ____

____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 7. У чым выяўляўся генацыд беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны? Прывядзіце прыклады.

____

Заданне 8. Растлумачце паняцце "калабарацыянізм". Чым была выклікана гэтая з'ява ў Беларусі падчас Вялікай Айчыннай вайны? Прывядзіце прыклады злачынстваў калабарацыяністаў на беларускай зямлі.

____

Заданне 9. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Партызанскі атрад

Партызанская зона

Партызанскае злучэнне

Суражскія вароты

Рэйкавая вайна

"Юныя мсціўцы"

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Запоўніце табліцу “Стварэнне першых партызанскіх атрадаў і каардынацыя партызанскай дзейнасці”.

Дата	Падзея або прозвішчы
	Фарміраванне аднаго з першых партызанскіх атрадаў пад кіраўніцтвам В. Каржа ў Пінскім раёне
	Фарміраванне аднаго з першых партызанскіх атрадаў “Чырвоны Кастрычнік” пад кіраўніцтвам Ц. Бумажкова і Ф. Паўлоўскага ў Кастрычніцкім раёне Палескай вобласці
	Дырэктыва ЦК ВКП(б) і СНК СССР партыйным і савецкім арганізацыям прыфрантавых абласцей
	Стварэнне партызанскага атрада пад кіраўніцтвам М. Шмырова ў Суражскім раёне
	Стварэнне першай партызанскай брыгады “Гарнізон Паўлоўскага” ў Кастрычніцкім раёне Палескай вобласці
	Стварэнне ЦШПД пад кіраўніцтвам П. Панамарэнка
	Стварэнне БШПД пад кіраўніцтвам П. Калініна

Заданне 11. Запоўніце табліцу “Партызанская і падпольная барацьба”.

Імя, прозвішча	Кароткае апісанне дзейнасці
Фёдар Бачыла	
Мікалай Гойшык	
Марат Казей	
Міхаіл і Іван Цубы	
Ціхан Баран	
Дзед Талаш	

Витебский государственный технологический университет

Канстанцін Заслонаў	
Алена Мазанік Марыя Осіпава Надзея Траян	
Мікалай Кедышка	
Фёдар Крыловіч	
Вера Харужая	
Зінаіда Партнова Ефрасіння Зенькова	

Заданне 12. Якое значэнне меў партызанскі і падпольны рух на акупаванай тэрыторыі Беларусі?

___

Заданне 13. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям, звязаным з вызваленнем Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў:

“Беларускі балкон” ___

“Фатэрланд” ___

Витебский государственный технологический университет

Аперацыя “Багратыён” ____

____

____

Віцебскі “кацёл” ____

____

____

Мінскі “кацёл” ____

____

____

Заданне 14. Запоўніце табліцу “Вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў”

Дата	Падзея
	Вызваленне першага раённага цэнтра Беларусі – гарадскога пасёлка Камарын
	Вызваленне першага абласнога цэнтра Беларусі – Гомеля
	Беларуская наступальная аперацыя “Багратыён”
	Вызваленне сталіцы Беларусі – Мінска
	Парад партызан у Мінску
	Вызваленне Брэста. Канчатковае вызваленне тэрыторыі Беларусі

Заданне 15. Подзвігі савецкіх войнаў

Імя, прозвішча	Кароткае апісанне подзвіга
Павел Рак	
Таццяна Барамзіна	
Аляксей Бурдзейны	
Дзмітрый Фролікаў	

Витебский государственный технологический университет

Павел Ратмістраў	

Заданне 16. Запоўніце табліцу “Войны-беларусы на франтах Вялікай Айчыннай вайны”

Імя, прозвішча	Кароткае апісанне дзейнасці
Леў Даватар	
Віктар Талаліхін	
Аляксандр Гаравец	
Феадосій Смалячкоў	
Рыгор Дольнікаў	
Зінаіда Тусналобава-Марчанка	
Фёдар Кажамякін	
Надзея Лісавец	
Трыфан Лук’яновіч	

Заданне 17. Як адбілася на гістарычнай памяці беларусаў Вялікая Айчынная вайна?

____
____
____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 18. Дзякуючы чаму беларускі народ здолеў з гонарам вынесці ўсе цяжкасці і выпрабаванні вайны?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 19.** Прывядзіце ўспаміны членаў Вашай сям'і пра падзеі Вялікай Айчыннай вайны. Якім чынам у Вашай сям'і захоўваецца памяць пра вайну?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 8. АДНАЎЛЕННЕ І ПАСЛЯВАЕННАЯ МАДЭРНІЗАЦЫЯ БССР

Заданне 1. Чаму менавіта БССР стала адной з краін – заснавальнікаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. Якую рэзалюцыю прыняла ААН па прапанове БССР у 1946 г.? Чаму яна мае надзвычай важнае значэнне?

Заданне 3. Запоўніце табліцу "Членства БССР у міжнародных арганізацыях".

Год уваходжання	Арганізацыя
	Міжнародны саюз электрасувязі
	Сусветны паштовы саюз
	Сусветная метэаралагічная арганізацыя
	Міжнародная арганізацыя працы
	ЮНЕСКА
	МАГАТЭ
	Міжнародны валютны фонд

Заданне 4. Як удзел у ААН паўплываў на становішча БССР у складзе СССР?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 5. У чым выявіліся спробы дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў другой палове 1950-х – першай палове 1960-х гг.?

Заданне 6. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Экстэнсіўны шлях

Інтэнсіўны шлях

Витебский государственный технологический университет

Прынцып партыйнасці ____
____
____

Цаліна ____
____
____

Меліярацыя ____
____
____

Хімізацыя____
____
____

Саўнаргас ____
____
____

Гаспадарчы разлік ____
____
____

Урбанізацыя ____
____
____

Індустрыяльнае грамадства _______________________________________
____
____

Культ асобы ____
____
____

"Адліга" ____
____
____

Рэабілітацыя ____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Валюнтарызм ____

____

____

Савецкі народ ____

____

____

Сацыялістычны рэалізм ___________________________________

____

____

Перабудова ____

____

____

Плюралізм ____

____

____

Дэмакратызацыя ____

____

____

Альтэрнатыва ____

____

____

Галоснасць ____

____

____

***Заданне 7.** Што сведчыць пра нарастанне кансерватызму ў палітыцы дзяржавы ў 1970-я – першай палове 1980-х гг.?

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Запоўніце табліцу "Літаратура, музыка і выяўленчае мастацтва ў БССР"

Імя і прозвішча	Сфера дзейнасці	Творы
Кузьма Чорны	літаратура	
Міхась Лынькоў	літаратура	
Іван Мележ	літаратура	
Якуб Колас	літаратура	
Аркадзь Куляшоў	літаратура	
Пімен Панчанка	літаратура	
Васіль Быкаў	літаратура	
Уладзімір Караткевіч	літаратура	
Янка Брыль	літаратура	
Алесь Адамовіч	літаратура	
Міхаіл Савіцкі	выяўленчае мастацтва	

Витебский государственный технологический университет

Леанід Шчамялёў	выяўленчае мастацтва	
Май Данцыг	выяўленчае мастацтва	
Аляксандр Ісачоў	выяўленчае мастацтва	
Яўген Цікоцкі	музыка	
Анатоль Багатыроў	музыка	
Аляксей Туранкоў	музыка	
Яўген Глебаў	музыка	

Заданне 9. Якімі найбольш істотнымі грамадска-палітычнымі працэсамі адзначана ў гісторыі БССР мяжа 80–90-х гг. XX ст.?

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Расстаўце першых сакратароў ЦК КПБ у храналагічнай паслядоўнасці: П. Панамарэнка, М. Патолічаў, П. Машэраў, А. Малафееў, Я. Сакалоў, М. Гусараў, К. Мазураў, М. Слюнькоў, Ц. Кісялёў.

Заданне 11. Якім чынам катастрофа на Чарнобыльскай АЭС адбілася на грамадска-палітычным і эканамічным жыцці Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 9. ЭТАПЫ РАЗВІЦЦЯ НЕЗАЛЕЖНАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Заданне 1. Пералічыце прычыны распада СССР. Якая з іх, на Вашу думку, была асноўнай. Свой адказ аргументуйце.

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Рэформа

Парламенцкая апазіцыя

Витебский государственный технологический университет

Дэфіцыт ____

____

____

Інфляцыя ____

____

____

Дэнансацыя ____

____

____

Ратыфікацыя ____

____

____

Заданне 3. Запоўніце табліцу "Абвяшчэнне і станаўленне дзяржаўнага суверэнітэта Рэспублікі Беларусь".

Дата	Падзея
27 ліпеня 1990 г.	
17 сакавіка 1991 г.	
19–21 жніўня 1991 г.	
25 жніўня 1991 г.	
19 верасня 1991 г.	
18 кастрычніка 1991 г.	
8 снежня 1991 г.	
10 снежня 1991 г.	

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. У чым выявіўся палітычны і гаспадарчы крызіс першых гадоў незалежнасці Беларусі? Дзякуючы чаму Беларусі ўдалося найбольш поўна захаваць дасягненні савецкага часу і пазбегнуць цяжкіх выпрабаванняў "шокавай тэрапіі"?

Заданне 5. Як праходзілі прыняцце Канстытуцыі і першыя выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Запоўніце табліцу "Рэспубліканскія рэферэндумы".

Дата правядзення	Пытанні, вынесеныя на абмеркаванне	Вынікі рэферэндумаў
14 мая 1995 г.		
24 лістапада 1996 г.		
17 кастрычніка 2004 г.		

Заданне 7. Як паўплывалі вынікі Рэспубліканскіх рэферэндумаў на стабілізацыю становішча ў краіне?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Пералічыце найбольш выразныя асаблівасці грамадска-палітычнага развіцця Беларусі ў пачатку XXI стагоддзя.

Заданне 9. Якімі дасягненнямі адзначана развіццё беларускай дзяржавы на сучасным этапе?

Заданне 10. Якія падзеі ў навейшай гісторыі Беларусі можна назваць найбольш істотнымі і лёсавызначальнымі?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 11.** Азнаёмцеся са зместам Дэкрэта № 8 ад 21 снежня 2017 г. Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь "Аб развіцці лічбавай эканомікі" і выкажыце свае меркаванне аб неабходнасці, актуальнасці і перспектыўнасці дадзенага нарматыўнага акта. Якую ролю адыгрывае дзяржава ў развіцці эканомікі?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 10. НАРОДЫ І РЭЛІГІІ БЕЛАРУСІ

Заданне 1. Якія этнічныя групы пражывалі на тэрыторыі Беларусі? Якімі былі прычыны іх з'яўлення на беларускіх землях?

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Эндаэтнонім

Монаэтнічная дзяржава

Шматэтнічная дзяржава

Кагал

Ваад

Витебский государственный технологический университет

Заданне 3. Запоўніце табліцу ”Асаблівасці становішча асобных этнічных груп на тэрыторыі Беларусі ў перыяд сярэднявечча і Новага часу (яўрэяў, татараў, цыганоў)?

Этнічная група	Час з'яўлення на беларускіх землях	Асноўныя заняткі	Рэлігія	Мова
Татары				
Яўрэі				
Цыганы				

Заданне 4. Якім чынам змянялася нацыянальная структура Беларусі на працягу XX ст.? Якую нацыянальную структура мае сучасная Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 5. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Канфесія____

Хрысціянства ____

Праваслаўе ____

Каталіцтва ____

Пратэстантызм ____

Храм ____

Царква ____

Касцёл ____

Кірха ____

Збор ____

Мячэць ____

Витебский государственный технологический университет

Сінагога ____

____

____

Патрыярх ____

____

____

Мітрапаліт ____

____

____

Епархія ____

____

____

Прыход ____

____

____

Парафія ____

____

____

Біблія ____

____

____

Каран ____

____

____

Тора ____

____

____

Экзархат ____

____

____

Братства ____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Ерэтык ____

____

____

Схізматык ____

____

____

Кальвінізм ____

____

____

Лютэранства ____

____

____

Інквізіцыя ____

____

____

Рэфармацыя ____

____

____

Заданне 6. Якая канфесійная палітыка праводзілася ўладамі Вялікага Княства Літоўскага? Якая канфесійная сітуацыя склалася ў ВКЛ у канцы XV – першай палове XVI ст.?

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 7. Запоўніце табліцу "Праваслаўныя дзеячы Вялікага Княства Літоўскага".

Імя і прозвішча праваслаўнага дзеяча	Чым вызначыўся
Лаўзэнці і Стэфан Зізаніі	
Мялеці Сматрыцкі	
Лявонці Карповіч	
Афанасій Філіповіч	

Заданне 8. Што такое "рэфармацыя"? Якія былі яе асаблівасці на тэрыторыі Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 9. Ахарактарызуйце дзейнасць ордэна іезуітаў на беларускіх землях. Якая іх роля ў правядзенні палітыкі контррэфармацыі?

Заданне 10. Пералічыце прычыны заключэння Брэсцкай царкоўнай уніі? Якім чынам гэта падзея адбілася на ўсёй далейшай канфесійнай гісторыі Беларусі? Назавіце адметныя характарыстыкі ўніяцкай царквы.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 11. Запоўніце табліцу “Уніяцкія дзеячы Вялікага Княства Літоўскага”.

Імя і прозвішча ўніяцкагага дзеяча	Чым вызначыўся
Іпаці Пацей	
Кірыла Тарлецкі	
Іасафат Кунцэвіч	
Рафаіл Корсак	

Заданне 12. Што ўяўляла сабой канфесійная структура гарадоў Беларусі ў XIV–XVIII стст. (на ўсходзе і захадзе)?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 13. Якую канфесійную палітыку праводзілі царскія ўлады ў адносінах да беларускіх зямель у часы іх уваходжання ў склад Расійскай імперыі?

Заданне 14. Які рэлігійны склад мае насельніцтва сучаснай Беларусі? Паразважайце, чым выкліканы менавіта такі падзел?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 15. Якіх прынцыпаў палітыкі ў канфесійнай сферы прытрымліваецца дзяржава ў сучаснай Беларусі?

*** Заданне 16.** У адпаведнасці з артыкулам 31 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь кожны мае права самастойна вызначаць сваё дачыненне да рэлігіі, аднаасобна або сумесна з іншымі спавядаць любую рэлігію або не спавядаць ніякай, выказваць і распаўсюджваць перакананні, звязаныя з дачыненнем да рэлігіі, удзельнічаць у адпраўленні рэлігійных культаў, рытуалаў, абрадаў, не забароненых законам. Прывядзіце прыклады, якія гэта падцвярджаюць.

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 11. ДЗЯРЖАЎНЫЯ СІМВАЛЫ БЕЛАРУСІ

Заданне 1. Што згодна з артыкулам 1 главы 1 закона “Аб дзяржаўных сімвалах Рэспублікі Беларусь” ад 5 ліпеня 2004 г. № 301-З з’яўляецца сімваламі Рэспублікі Беларусь як суверэннай дзяржавы?

Заданне 2. У якой установе захоўваецца эталон Дзяржаўнага сцяга і герба Рэспублікі Беларусь, а ў якой – эталонны запіс Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь?

Заданне 3. У чым выяўляецца выключна важнае значэнне для грамадства Дзяржаўнага герба, сцяга і гімна?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. Які ўплыў на ўспрыманне дзяржаўных сімвалаў у грамадстве аказваюць культурна-гістарычныя традыцыі?

Заданне 5. Прывядзіце прыклады гістарычнай сімволікі на беларускіх землях часоў Вялікага Княства Літоўскага. Якія праекты беларускага нацыянальнага сцяга былі прапанаваны ў пачатку XX ст.?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Праілюструйце прыкладамі варыятыўнасць (наяўнасць альтэрнатывы) дзяржаўнай сімволікі ў розных краінах свету.

*** Заданне 7.** Прывядзіце апісанне герба рэспублікі, змешчанае ў канстытуцыі БССР 1927 г. (раздзел XIII, артыкул 74).

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Якія дзяржаўныя сімвалы мела БССР? У чым заключалася значэнне гэтых сімвалаў?

Заданне 9. Што сімвалізуюць сабой колеры, з якіх складаецца Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Што пакладзена ў аснову арнамента Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь? Што ён сімвалізуе?

Заданне 11. Параўнайце сучасны Дзяржаўны герб Рэспублікі Беларусь з гербам БССР. У чым можна знайсці адрозненні і падабенства?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 12. Уважліва прачытайце тэкст Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь. Якія ключавыя характэрныя рысы беларускага менталітэту і гістарычныя традыцыі ў яго закладзены?

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 13. Запоўніце табліцу "Дзяржаўныя святы Рэспублікі Беларусь".

Калі адзначаецца	Назва свята	Яго сэнс і значэнне
15 сакавіка	Дзень канстытуцыі	
2 красавіка	Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі	
2-я нядзеля мая	Дзень Дзяржаўнага сцяга і герба Рэспублікі Беларусь	

9 мая	Дзень Перамогі	
3 ліпеня	Дзень Незалежнасці	
17 верасня	Дзень народнага адзінства	

Заданне 14. Якія агульнарэспубліканскія святочныя дні ў Рэспубліцы Беларусь вы ведаеце?

____
____
____
____
____
____
____
____

Заданне 15. Пералічыце рэлігійныя святы ў Рэспубліцы Беларусь. Калі яны адзначаюцца?

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 12. САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЯ МАДЭЛЬ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСІ

Заданне 1. Якія перадумовы мела фарміраванне беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця?

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Рыначная эканоміка ____
____
____

Сацыяльная дзяржава ____
____
____

Сацыяльна арыентаваная рыначная эканоміка ______________________
____
____

Інфармацыйнае грамадства _______________________________________
____
____

Дзяржаўны бюджэт ____
____
____

Витебский государственный технологический университет

Заданне 3. У чым выяўляўся эканамічны крызіс у Беларусі ў пачатку 1990-х гг.?

Заданне 4. У беларускай эканамічнай мадэлі вядучая роля адводзіцца дзяржаўнаму ці прыватнаму сектару? Падмацуйце свой адказ статыстыкай.

Заданне 5. Пад уздзеяннем якіх асноўных фактараў адбываецца сацыяльна-эканамічнае развіццё Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Галоўны прынцып айчыннай сацыяльна-эканамічнай мадэлі – “Дзяржава для народа”. Падрабязна раскрыйце яго сутнасць?

Витебский государственный технологический университет

***Заданне 7.** Запоўніце табліцу “Галоўныя фактары развіцця беларускай эканомікі”.

Назва фактара	Апісанне фактара
Эфектыўнае выкарыстанне абмежаваных прыродных рэсурсаў	
Высокі ўзровень адукацыі насельніцтва	
Рэгіянальная эканамічная інтэграцыя	

Заданне 8. Што ўяўляюць сабой Усебеларускія народныя сходы? Якія рашэнні на іх прымаюцца?

Заданне 9. На што арыентуюць Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Абапіраючыся на асноўныя паказчыкі эканамічнага развіцця, зрабіце высновы пра стан эканомікі сучаснай Рэспублікі Беларусь.

Заданне 11. Якія станоўчыя і негатыўныя тэндэнцыі выяўляюцца ў эканамічным развіцці сучаснай Беларусі? Чым яны выкліканы?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 12. Як у сучаснай палітыцы дзяржавы выяўляецца пратэкцыянізм айчыннай прамысловасці? Сфармулюйце агульныя прынцыпы і прывядзіце канкрэтныя прыклады.

* **Заданне 13.** Азнаёмцеся са зместам Дэкрэта № 3 Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 2 красавіка 2015 г. “Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства” і выкажыце свае меркаванне наконт прычын яго з’яўлення.

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 13. БЕЛАРУСЬ У ГЕАПАЛІТЫЧНАЙ ПРАСТОРЫ

Заданне 1. Пракаментуйце прынцыпы знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь, выкладзеныя ў Канстытуцыі (артыкул 18): "Рэспубліка Беларусь у сваёй знешняй палітыцы зыходзіць з прынцыпаў роўнасці дзяржаў, непрымянення сілы або пагрозы сілай, непарушнасці межаў, мірнага ўрэгулявання спрэчак, неўмяшання ва ўнутраныя справы і іншых агульнапрызнаных прынцыпаў і норм міжнароднага права".

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Нейтральная дзяржава ___

Інтэграцыя ___

Глабалізацыя ___

Заданне 3. Якім чынам геапалітычны фактар паўплываў на фарміраванне беларускай дзяржаўнасці? Якія асноўныя прынцыпы закладзены ў новай рэдакцыі Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь?

Заданне 4. Якімі асноўнымі рысамі характарызуецца сучаснае геапалітычнае становішча Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 5. Запоўніце табліцу "Інтэграцыйныя працэсы паміж Рэспублікай Беларусь і краінамі СНД".

Дата	Падзея
	Падпісанне дамовы аб калектыўнай бяспецы Рэспублікай Беларусь, Арменіяй, Казахстанам, Кыргызстанам, Расіяй, Таджыкістанам
	Падпісанне дамовы аб сяброўстве, добрасуседстве і супрацоўніцтве паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй
	Падпісанне дамовы аб стварэнні Супольнасці Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі
	Дамова "Аб мытным саюзе" паміж краінамі СНД
	Падпісанне дамовы аб паглыбленні эканамічнай інтэграцыі паміж Беларуссю, Расіяй, Казахстанам і Кыргызстананам
	Стварэнне Саюза Беларусі і Расіі
	Стварэнне Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі
	Утварэнне Еўразійскай эканамічнай супольнасці

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Растлумачце асноўную асаблівасць знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь – шматвектарнасць.

Заданне 7. У чым выяўляецца шматпалярнасць сучаснага свету? Якое месца ў ім займае Беларусь?

Заданне 8. Якія адносіны склаліся ў Беларусі з Кітаем? Падмацуйце свой адказ канкрэтнымі прыкладамі.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 9. Адносіны Беларусі з якімі дзяржавамі адносіцца да бліжняй дугі міжнародных адносін і з якімі – да дальняй?

Заданне 10. У якіх інтэграцыйных супольнасцях удзельнічае Беларусь? Якія выгоды атрымлівае Беларусь ад інтэграцыі?

Заданне 11. Калі была створана і што сабой уяўляе Саюзная дзяржава Расіі і Беларусі? Якой Вы бачыце яе будучыню?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 12. Як на гісторыі Беларусі адбілася галоўная асаблівасць яе геапалітычнага становішча – знаходжанне на стыку заходнеўрапейскай і ўсходнеславянскай цывілізацый?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 13.** Прачытайце тэкст “Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь” (зацверджана Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 9 лістапада 2010 г.) і вызначце супярэчнасці сучаснага свету, якія пагражаюць бяспецы нашай дзяржавы.

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 14. КАНСТЫТУЦЫЯ ЯК АСНОЎНЫ ЗАКОН ДЗЯРЖАВЫ

Заданне 1. Якія традыцыі складання і выкарыстання агульных для ўсяго насельніцтва прававых актаў мае Беларусь?

Заданне 2. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Дакументы заканадаўства

Закон

Звычаёвае права

Канстытуцыя

Витебский государственный технологический университет

Заданне 3. Што такое “Руская праўда”? Ці аказала яна уплыў на мясцовае звычаёвае права? Свой адказ аргументуйце.

Заданне 4. У якіх граматах і дагаворах можна знайсці запісы звычаёвага права Беларусі?

Заданне 5. Пералічыце характэрныя асаблівасці “Судзебніка Казіміра” 1468 г. Якія з яго прынцыпаў пазней былі ўключаны ва Усеагульную Дэкларацыю Правоў Чалавека?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Колькі было прынята Статутаў ВКЛ? Назавіце гады іх прыняцця.

Заданне 7. Пералічыце характэрныя асаблівасці ІІІ-га Статута ВКЛ. У чым заключаецца яго выдатная роля ў развіцці заканадаўчай базы на беларускіх землях? Да якога часу ім карысталіся на тэрыторыі Беларусі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Калі і дзе была прынята першая Канстытуцыя Еўропы? Пералічыце яе адметныя асаблівасці.

Заданне 9. Якія асаблівасці мелі савецкія Канстытуцыі БССР 1919, 1927, 1937 і 1978 гг.?

Заданне 10. Якое значэнне мела Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР для развіцця беларускай дзяржаўнасці?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 11. Калі і пры якіх абставінах была прынята Канстытуцыя суверэннай Беларусі? У чым заключаліся змены і дапаўненні, унесеныя ў Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь у 1996 г.?

Заданне 12. Чым была выклікана неабходнасць прыняцця новай Канстытуцыі ў Рэспубліцы Беларусь у 2022 г.? Якія змены былі ў яе ўнесены?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 13.** Ці патрэбна, на Вашу думку, далейшае ўдасканаленне зместу Канстытуцыі? Свой адказ аргументуйце.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 14. Патлумачце, чаму менавіта чалавек, яго правы, свабоды і гарантыя іх рэалізацыі з'яўляецца вышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства?

* **Заданне 13.** Абазначце іерархію нарматыўна-прававых актаў Рэспублікі Беларусь.

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 15. ПРЭЗІДЭНТ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Заданне 1. Якую ролю ў развіцці дзяржаўнасці на беларускіх землях адыграў інстытут кіраўніка дзяржавы? Свой адказ падмацуйце прыкладамі.

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. Якія функцыі выконваў кіраўнік дзяржавы ў часы існавання Полацкага княства?

Заданне 3. Чаму князь часта надзяляўся сакральнымі рысамі і звышнатуральнымі ўласцівасцямі? Пра што гэта сведчыць?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 4.** Чаму менавіта вялікі князь Вітаўт у беларускім фальклоры выступае як тыпова міфалагізаваны персанаж, эпічная, сакральная асоба?

Заданне 5. Як тэрмін "прэзідэнт" перакладаецца з лацінскай мовы?

Заданне 6. Чым характаразуецца манархічная форма праўлення?

Заданне 7. Для якіх перыядаў у гісторыі Беларусі характэрны абсалютная і абмежаваная манархіі?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Якія асаблівасці мела арганізацыя кіравання дзяржавай у савецкі час?

Заданне 9. Калі і пры якіх абставінах Беларусь стала прэзідэнцкай рэспублікай?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Які парадак выбараў Прэзідэнта зацверджаны ў нашай краіне?

Заданне 11. Якія функцыі і паўнамоцтвы належаць Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 12. Як рэалізуюцца паўнамоцтвы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь як Галоўнакамандуючага Узброенымі Сіламі?

*** Заданне 13.** Чаму менавіта прэзідэнцкая рэспубліка найбольш адпавядае асаблівасцям развіцця нашай краіны і менталітэту яе насельніцтва?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 16. УРАД ЯК ВЫШЭЙШЫ ОРГАН ВЫКАНАЎЧАЙ УЛАДЫ

Заданне 1. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Цівун ____

____

____

Пасаднік ____

____

____

Даніна ____

____

____

Кармленне ____

____

____

Палюддзе ____

____

____

Верв ____

____

____

Рада ____

____

____

Тысяцкі ____

____

____

Стараста ____

____

____

Отракі ____

____

____

Витебский государственный технологический университет

Дзецкія ____

____

____

Заданне 2. Якім чынам былі арганізаваны ўлада і кіраванне на беларускіх землях у перыяд сярэднявечча?

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Заданне 3. Запоўніце табліцу "Цэнтральны аппарат кіравання ў Вялікім Княстве Літоўскім"?

Пасада	Функцыі
Канцлер	
Падканцлер	
Падскарбі земскі	
Падскарбі дворны	
Гетман вялікі	
Гетман польны	
Кашталян	
Маршалак земскі	

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. Калі на беларускіх землях з’явілася міністэрская форма кіравання? У чым яе асаблівасць?

Заданне 5. Прывядзіце прыклады выхадцаў з беларускіх зямель, якія займалі вышэйшыя дзяржаўныя пасады ў Расійскай імперыі? * Пра аднаго з іх падрыхтуйце рэферат.

Заданне 6. Што ўяўляў сабой урад БССР? У чым заключаліся асаблівасці яго становішча, якія фунцыі ён выконваў?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 7. Як ажыццяўляецца фарміраванне Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь? Якую ён мае структуру?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 8. Якія функцыі выконвае ўрад сучаснай Рэспублікі Беларусь?

Заданне 9. Складзіце схему арганізацыі выканаўчай улады ў Рэспубліцы Беларусь.

Заданне 10. Наколькі, на Вашу думку, залежыць эфектыўнасць працы ўрада ад асобы, якая яго ўзначальвае?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 11. Расстаўце кіраўнікоў беларускага ўрада ў храналагічнай паслядоўнасці: М. Мясніковіч, М. Чыгір, С. Румас, С. Лінг, Р. Галоўчанка, В. Кебіч, У. Ярмошын, С. Сідорскі, Г. Навіцкі, А. Кабякоў.

***Заданне 12.** Азнаёмцеся са зместам Закона Рэспублікі Беларусь ад 23 ліпеня 2008 г. № 424-З "Аб Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь". На якія галіны жыцця краіны распаўсюджваюцца паўнамоцтвы беларускага ўрада (Артыкулы 11–23)? Як размяжоўваюцца паўнамоцтвы Савета Міністраў, Прэзідэнта і асобных міністэрстваў?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 17. ЗАКАНАДАЎЧАЯ І СУДОВАЯ ГАЛІНЫ ЎЛАДЫ. ПАЛІТЫЧНЫЯ ПАРТЫІ І ГРАМАДСКІЯ АБ’ЯДНАННІ

Заданне 1. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Веча

Вальны сойм

Генеральны соймік

Рэляцыйны соймік

Пасольская ізба

Сенат

Віленская канвакацыя

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. Якія пласты насельніцтва прымалі ўдзел ў вечы і сойме? Якія паўнамоцтвы мелі гэтыя органы?

Заданне 3. Якім было прадстаўніцтва з беларускіх зямель у Дзяржаўных думах Расійскай імперыі? Якія пытанні выклікалі найбольшую цікавасць і абмеркаванне?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. У чым заключаліся асаблівасці савецкай формы народнага прадстаўніцтва? Якія паўнамоцтвы меў Вярхоўны Савет?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 5. У чым асаблівасці фарміравання, арганізацыі работы і структуры Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь?

Заданне 6. Якія функцыі выконваюць і якія паўнамоцтвы маюць Савет Рэспублікі і Палата прадстаўнікоў?

Витебский государственный технологический университет

***Заданне 7.** Запоўніце табліцу ”Судовая сістэма ВКЛ”.

Назва суда	Прызначэнне суддзяў	Якія справы разглядаліся
Вялікакняскі (Галоўны Літоўскі трыбунал)		
Ваяводскі		
Земскі		
Гродскі		
Падкаморскі		
Войтаўска-лаўніцкі		

Витебский государственный технологический университет

Копны		
Вотчынны		

Заданне 8. Якія віды судоў існуюць у сучаснай Рэспубліцы Беларусь? Якія функцыі на іх ускладзены?

Заданне 9. У чым заключаюцца паўнамоцтвы Вярхоўнага і Канстытуцыйнага судоў Рэспублікі Беларусь? Як адбываецца фарміраванне іх асабовага складу?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 10. Калі ў Беларусі ўзніклі першыя палітычныя партыі? Якія мэты яны ставілі?

Заданне 11. Якую праграму мела першая беларуская нацыянальная партыя – Беларуская сацыялістычная грамада?

Заданне 12. Калі і як у гісторыі Беларусі адбыўся пераход ад аднапартыйнай да шматпартыйнай сістэмы?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 13. Што ўяўляе сабой нарматыўна-прававая база дзейнасці партый і грамадскіх аб'яднанняў?

Заданне 14. Як па свайму палітычнаму спектру падзяляюцца палітычныя партыі Рэспублікі Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 15. Якія грамадскія аб'яднанні зарэгістраваны ў Міністэрстве юстыцыі Рэспублікі Беларусь? Якія з іх найбольш масавыя?

Заданне 16. Якая роля належыць партыям і грамадскім аб'яднанням у развіцці беларускага грамадства і дзяржавы?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 17. Якую будучыню ў партыйным будаўніцтве Рэспублікі Беларусь можна спрагназаваць?

Заданне 18. Выкажыце ўласнае меркаванне. Ці патрэбна нашаму грамадству кіруючая палітычная партыя?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 19. Якая роля належыць партыям і грамадскім аб'яднанням у развіцці беларускага грамадства і дзяржавы?

Заданне 20. Якія перавагі і недахопы і ў якіх абставінах маюць аднапартыйная і шматпартыйная сістэмы? Прывядзіце прыклады з гісторыі?

Витебский государственный технологический университет

***Заданне 21.** Азнаёмцеся са Статутам Рэспубліканскага грамадскага аб’яднання “Белая Русь” і на яго падставе складзіце схему кіруючых структур гэтай арганізацыі. Якія мэты яна ставіць і якімі кампетэнцыямі валодае?

Витебский государственный технологический университет

ТЭМА 18. РЭГІЁНЫ БЕЛАРУСІ

Заданне 1. Дайце азначэнне наступным тэрмінам і паняццям:

Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел

Воласць

Зямля

Павет

Ваяводства

Староства

Каралеўская эканомія

Графства

Ардынацыя

Губерня

Витебский государственный технологический университет

Заданне 2. На якія тэрытарыяльная адзінкі падзяляліся беларускія землі ў часы Старажытнай Русі? Якім чынам там ажыццяўлялася кіраванне?

Заданне 3. Якія трансфармацыі адбываліся ў адміністрацыйна-тэрытарыяльным дзяленні Вялікага Княства Літоўскага?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 4. На якія адміністрацыйна-тэрытарыяльныя адзінкі падзяляліся беларускія землі ў складзе Расійскай імперыі?

Заданне 5. Якія змены адбываліся ў адміністрацыйна-тэрытарыяльным дзяленні БССР у 1919–1991 гг.?

Витебский государственный технологический университет

Заданне 6. Што ўяўляе сабой адміністрацыйна-тэрытарыяльная структура сучаснай Рэспублікі Беларусь?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 7.** Якім чынам арганізавана мясцовае кіраванне і самакіраванне ў сучаснай Беларусі?

Заданне 8. Якія функцыі выконваюць і якія паўнамоцтвы маюць сучасныя органы мясцовага кіравання і самакіравання?

***Заданне 9.** Які адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел Рэспублікі Беларусь, на Вашу думку, больш рацыянальны для нашай дзяржавы?

Витебский государственный технологический университет

*** Заданне 10.** Пры дапамозе карт “Вялікага гістарычнага атласа” прасачыце змены межаў дзяржаўных утварэнняў, існаваўшых на беларускіх землях, і выкажыце меркаванні наконт асаблівасцей фарміравання сучаснай дзяржаўнай мяжы Рэспублікі Беларусь.

Витебский государственный технологический университет

ТЭСТАВЫЯ ЗАДАННІ

1. Папярэднікі індаеўрапейцаў на тэрыторыі Беларусі:
1) славяне;
2) балты;
3) фіна-угры;
4) готы.

2. Балты – гэта:
1) адна з галін індаеўрапейцаў;
2) адно са славянскіх плямянаў;
3) вынік асіміляцыі славянамі готаў;
4) вынік асіміляцыі індаеўрапейцамі сарматаў.

3. Гідронімы – гэта:
1) назва прылад працы;
2) назва мясцовасці;
3) назва водных аб'ектаў;
4) група археалагічных культур.

4. Крывічы рассяліліся ў
1) Падзвінні;
2) Верхнім Падняпроўі;
3) Пасожжы;
4) Верхнім Панямонні.

5. Радзімічы рассяліліся ў
1) басейне р. Сож;
2) басейне р. Нёман;
3) басейне р. Прыпяць;
4) басейне р. Заходняя Дзвіна і Днепр.

6. Аўтарам "крывіцкай" канцэпцыі паходжання беларусаў з'яўляецца?
1) Сядоў;
2) Карнейчык;
3) Доўнар-Запольскі;
4) Ластоўскі.

7. Фарміраванне феадальных адносін на Беларусі адбывалася?
1) сінтэзным шляхам;
2) бязсінтэзным шляхам;
3) самастойным шляхам;
4) "прускім" шляхам.

Витебский государственный технологический университет

8. Спосаб збору даніны князем з насельніцтва, што пражывала на падуладнай яму тэрыторыі:
1) падатак;
2) аброк;
3) даніна;
4) палюддзе.

9. Натуральны падатак, які плаціла князю падуладнае насельніцтва:
1) аброк;
2) даніна;
3) палюддзе;
4) дзякла.

10. Умацаваны валамі, равамі, сценамі цэнтр старажытнага горада:
1) пасад;
2) дзядзінец;
3) крэпасць;
4) гарадзішча.

11. У канцы IX ст. дамы у Полацку былі пабудаваны:
1) пераважна з камяню і цэглы;
2) толькі цэглы;
3) з камяню і дрэва;
4) толькі з дрэва.

12. Першыя летапісныя згадкі пра Полацк адносяцца да:
1) 862 г.;
2) 863 г.;
3) 864 г.;
4) 865 г.

13. Першы вядомы з летапісаў полацкі князь:
1) Рагвалод;
2) Уладзімір;
3) Ізяслаў;
4) Брачыслаў.

14. Веча – гэта:
1) форма выбараў вялікага князя жыхарамі дзяржавы;
2) судовая установа, якая разглядала апеляцыі на прысуд князя;
3) агульны сход дарослых мужчын горада і воласці для вырашэння найбольш важных грамадскіх і дзяржаўных спраў;
4) княскі дружыннік.

Витебский государственный технологический университет

15. Бітва на р. Нямізе
1) 1065 г.;
2) 1066 г.;
3) 1067 г.;
4) 1068 г.

16. Яраславічам у бітве на р. Нямізе супрацьстаялі войскі Полацкага княства на чале з:
1) Рагвалодам;
2) Ізяславам;
3) Усяславам;
4) Брачыславам.

17. Волакі – гэта:
1) сухапутныя шляхі зносін, якія ляжалі паміж рэкамі;
2) назва карабля;
3) людзі, што перацягвалі караблі па сушы з адной рэчкі на другую;
4) княскія слугі, што збіралі мыта.

18. Хрысціянства заснавана на:
1) монатэізме;
2) політэізме;
3) монатэізме і політэізме;
4) язычніцтве.

19. Полацкая епархія была ўтворана ў:
1) 988 г.;
2) 990 г.;
3) 992 г.;
4) 995 г.

20. У Беларусі распаўсюдзілася хрысціянства:
1) візантыйскага ўзору;
2) рымскага;
3) блізкаўсходняга, іерусалімскага;
4) александрыйскага.

21. Першая вядомая на Беларусі манахіня:
1) Ефрасіння Полацкая;
2) Рагнеда;
3) Вольга;
4) Марыя Віцебская.

Витебский государственный технологический университет

22. Хрысціянства ў Полацкім княстве распаўсюджвалася:
1) князь–дружына–гараджане–жыхары вёскі;
2) жыхары вёскі–князь–гараджане–дружына;
3) дружына–князь–гараджане–жыхары вёсак;
4) гараджане–жыхары вёсак–дружына–князь.

23. Насельніцтва Полацкага і Тураўскага княства на карысць царквы несла:
1) даніну;
2) чынш;
3) дзесяціну;
4) сярэбшчыну.

24. Сафійскі сабор збудаваны ў часы кіравання ў Полацку:
1) Рагвалода;
2) Ізяслава;
3) Брачыслава;
4) Усяслава.

25. У Тураве на Замкавай гары ў 1993 годзе быў адкрыты помнік:
1) князю Туру;
2) князю Святаполку;
3) князю Юрыю;
4) Кірыле Тураўскаму.

26. Да нашага часу захавалася:
1) вежа ў Камянцы;
2) вежа ў Мінску;
3) вежа ў Полацку;
4) вежа ў Гародні.

27. Першая жанчына, кананізаваная праваслаўнай царквой на землях ўсходніх славян:
1) Рагнеда;
2) Вольга;
3) Ефрасіня Полацкая;
4) Варвара, жонка князя Святаслава.

28. Словы: “Сладко бы медвежий сот и добро сахар, обоего же добре книгий разум: сие убо суть скровища вечныя жизни” належаць:
1) Кірыле Тураўскаму;
2) Кліменту Смаляцічу;
3) Аўрамію Смаленскаму;
4) Ефрасінні Полацкай.

Витебский государственный технологический университет

29. Асноўная небяспека для Полацкай зямлі ў к. XII – пач. XIII стст. зыходзіла:
1) ад мангола-татар;
2) варагаў;
3) крыжакоў.

30. “Чорная Русь” – гэта:
1) Беларускае Панямонне;
2) Беларускае Падняпроў’е;
3) Беларускае Падзвінне;
4) Беларускае Папрыпяцце.

31. Назва “Літва” упершыню ў пісьмовых крыніцах сустракаецца пад:
1) 1001 г.;
2) 1009 г.;
3) 1019 г.;
4) 1021 г.

32. Паскорыла ўтварэнне ВКЛ:
1) жаданне літоўцаў хутчэй аб’яднацца з суседзямі-славянамі;
2) знешняя небяспека з боку крыжакоў і мангола-татар;
3) развіццё рамяства і гандлю на сучасных беларускіх землях;
4) усведамленне балтамі шкоднасці перыяду феадальнай раздробленасці.

33. Першай сталіцай ВКЛ быў горад:
1) Вільня;
2) Крэва;
3) Навагрудак;
4) Полацк.

34. ВКЛ было дзяржавай:
1) федэратыўнай;
2) унітарнай;
3) аўтаномнай;
4) канфедэратыўнай.

35. Каранацыя Міндоўга адбылася ў:
1) 1251 г.;
2) 1253 г.;
3) 1254 г.;
4) 1255 г.

Витебский государственный технологический университет

36. За ўсю гісторыю ВКЛ тытул караля меў:
1) адзін кіраўнік дзяржавы;
2) два;
3) тры;
4) чатыры.

37. У тэрытарыяльным плане ВКЛ уяўляла сабою аб’яднанне:
1) балцкіх і ўсходнеславянскіх зямель;
2) балцкіх, германскіх і ўсходнеславянскіх зямель;
3) усходнеславянскіх, балцкіх і фіна-угорскіх зямель;
4) балцкіх, польскіх і ўсходнеславянскіх зямель.

38. Этнічную аснову ВКЛ у пачатку яго існавання складалі:
1) балты і ўсходнія славяне;
2) балты і беларусы;
3) беларусы, рускія, украінцы, балты;
4) балты, беларусы, украінцы.

39. Перанос сталіцы ВКЛ з аднаго горада ў другі ажыццявіў:
1) Віцень;
2) Гедымін;
3) Вітаўт;
4) Казімір.

40. Вільня стала сталіцай ВКЛ у:
1) 1320 г.;
2) 1321 г.;
3) 1322 г.;
4) 1323 г.

41. На р. Сінія Воды войска ВКЛ разграміла:
1) маскоўскае войска;
2) татарскае войска;
3) крыжацкае войска;
4) польскае войска.

42. Віцебскае княства трапіла ў склад ВКЛ шляхам:
1) шлюбнага дагавору;
2) заваявання;
3) куплі-продажу;
4) падаравання.

43. Полацкая зямля канчаткова была ўключана ў склад ВКЛ у:
1) 1263 г.;

Витебский государственный технологический университет

2) 1287 г.;
3) 1297 г.;
4) 1307 г.

44. Крэўская унія была заключана паміж:
1) ВКЛ і Польшчай;
2) ВКЛ і Масквою;
3) ВКЛ і татарамі;
4) ВКЛ і Лівонскім ордэнам.

45. Права займаць дзяржаўныя пасады толькі феадалам католікам дараваў:
1) прывілей Ягайлы 1387 г.;
2) Гарадзельскі прывілей 1413 г.
3) прывілей Казіміра 1447 г.;
4) прывілей Аляксандра 1492 г.

46. Першай спробай кадыфікацыі права ў ВКЛ быў:
1) Гарадзельскі прывілей 1413 г.;
2) прывілей Казіміра 1447 г.;
3) Судзебнік Казіміра 1468 г.;
4) Статут 1558 г.

47. Манархічная ўлада ў ВКЛ эвалюцыяніравала:
1) ад неабмежаванай да саслоўна-прадстаўнічай;
2) ад саслоўна-прадстаўнічай да неабмежаванай;
3) ад самадзяржаўнай да канстытуцыйнай;
4) ад спадчыннай да выбарнай.

48. Сойм, як дзяржаўны орган улады, аформіўся ў:
1) канцы XIII ст.;
2) канцы XIV ст.;
3) канцы XV ст.;
4) канцы XVI ст.

49. Шляхта кожнага павета мела права выбіраць у сейм ВКЛ:
1) аднаго дэпутата;
2) двух;
3) трох;
4) чатырох.

50. Агульнадзяржаўныя соймы у ВКЛ мелі назву:
1) вальныя;
2) вялікакняскія;

Витебский государственный технологический университет

3) гаспадарскія;
4) вялікадзяржаўныя.

51. Першымі ваяводствамі ў ВКЛ сталі:
1) Полацкае;
2) Віцебскае;
3) Віленскае;
4) Трокскае.

52. Мовай дзяржаўнага справаводства ў ВКЛ была:
1) старабеларуская;
2) літоўская;
3) польская;
4) лацінская.

53. У канцы XIII–XIV стст. тэрыторыя ВКЛ падзялялася на:
1) удзельныя княствы;
2) ваяводствы;
3) паветы;
4) валасці.

54. На чале павета ў ВКЛ стаяў:
1) войт;
2) староста;
3) цівун;
4) камісар.

55. Вышэйшая судовая інстанцыя ў ВКЛ да 1581 г.:
1) вялікакняжацкі суд;
2) ваяводскі суд;
3) соймавы суд;
4) трыбунал.

56. Межавыя зямельныя спрэчкі шляхты ў ВКЛ разглядаў суд:
1) падкамісарскі;
2) падкаморскі;
3) вялікакняжацкі;
4) гродскі.

57. Галоўным палітычным сапернікам ВКЛ з канца XV ст. стала:
1) Крымскае ханства;
2) Маскоўская дзяржава;
3) Залатая Арда;
4) Шведскае каралеўства.

Витебский государственный технологический университет

58. Фарміраванню беларускай народнасці садзейнічала:
1) развіццё рамяства, гандлю, гарадоў;
2) падзел насельніцтва па канфесіянальнай прыкмеце;
3) супярэчнасці паміж феадаламі і сялянамі;
4) інтэрвенцыя крыжакоў.

59. Станаўленню беларускай мовы садзейнічала:
1) дзяржаўны статус у ВКЛ;
2) выданне на беларускай мове газет;
3) паланізацыя вышэйшага саслоў'я ў ВКЛ;
4) дзейнасць Брэсцкай друкарні ў 1550–1570 гг.

60. Люблінская унія была падпісана:
1) 1 ліпеня 1559 г.;
2) 1 ліпеня 1569 г.;
3) 1 ліпеня 1579 г.;
4) 1 ліпеня 1589 г.

61. Напярэдадні падпісання Люблінскай уніі да Польшчы былі далучаны землі ВКЛ:
1) Падолле і Кіеўшчына;
2) Жамойць;
3) Гродзеншчына;
4) Папрыпяцце.

62. Уніяцкая царква была падпарадкавана:
1) рымскаму папе;
2) уніяцкаму патрыярху;
3) канстанцінопальскаму праваслаўнаму патрыярху;
4) уніяцкаму мітрапаліту ў Маскве.

63. Рашаючая бітва ў ходзе казацка-сялянскай вайны 1648–1651 гг. адбылася пад:
1) Гомелем;
2) Бабруйскам;
3) Лоевам;
4) Магілёвам.

64. Прычынай палітычнага крызісу РП стала:
1) адсутнасць моцнай цэнтралізаванай улады;
2) геаграфічнае становішча РП;
3) адсутнасць дапамогі з боку суседзяў.

Витебский государственный технологический университет

65. “Ліберум вета” – гэта:
1) права дэпутата сойма выказаць нязгоду з любой соймавай пастановай;
2) права шляхціча ўдзельнічаць ці не ўдзельнічаць у шляхецкім апалчэнні;
3) права дэпутата сойма патрабаваць адстаўкі караля;
4) права шляхты на свабоднае распараджэнне маёмасцю.

66. Расійскія ўлады пакінулі за беларуска-літоўскай шляхтай права:
1) абіраць манарха;
2) будаваць уласныя абарончыя замкі;
3) валодаць маёнткамі;
4) праводзіць павятовыя соймікі.

67. Сяляне і мяшчане Беларусі, пасля далучэння да Расійскай імперыі павінны былі плаціць дзяржаве:
1) падымны падатак;
2) падворны падатак;
3) падушны падатак;
4) падатак з кожнай сям’і.

68. У час далучэння да Расійскай імперыі асноўную колькасць хрысціян на беларускіх землях складалі:
1) каталікі;
2) праваслаўныя;
3) уніяты;
4) стараабрадцы.

69. Мяжа яўрэйскай аселасці ў Расійскай імперыі была ўведзена ў:
1) 1772 г.;
2) 1789 г.;
3) 1794 г.;
4) 1801 г.

70. Таварыства філаматаў было створана ў Віленскім універсітэце ў:
1) 1801 г.;
2) 1811 г.;
3) 1814 г.;
4) 1817 г.

71. Адным з заснавальнікаў таварыства філаматаў быў:
1) Т. Зан;
2) Я. Баршчэўскі;
3) С. Манюшка;
4) Ф. Савіч.

Витебский государственный технологический университет

72. Царкоўны сабор, які прыняў рашэнне аб далучэнні уніяцкай царквы да праваслаўнай, адбыўся ў:
1) Мінску;
2) Магілёве;
3) Полацку;
4) Гродна.

73. Мэтай шляхецкага паўстання 1830–1831 гг. было:
1) аднаўленне Рэчы Паспалітай у межах 1772 г.;
2) аднаўленне ВКЛ;
3) ўсталяванне ў Расійскай імперыі канстытуцыйнай манархіі;
4) усталяванне ў Расіі рэспубліканскага ладу.

74. “Дэмакратычнае таварыства” дзейнічала ў:
1) Віленскім універсітэце;
2) Віленскай медыка-хірургічнай акадэміі;
3) Свіслацкай гімназіі;
4) Віленскай духоўнай семінарыі.

75. Віленскі генерал-губернатар, які падавіў паўстанне 1863 г. у Літве і на Беларусі, – гэта:
1) У. Назімаў;
2) М. Навасільцаў;
3) М. Мураўёў;
4) П. Сталыпін.

76. Упершыню ідэя пра існаванне самастойнага беларускага этнасу і яго права на нацыянальную аўтаномію ў складзе будучай расійскай рэспублікі была абгрунтавана:
1) К. Каліноўскім;
2) удзельнікамі групы “Гоман”;
3) прыхільнікамі “заходнерусізму”;
4) сябрамі БСГ.

77. Галоўным у І і ІІ Думах было:
1) аграрнае пытанне;
2) рабочае пытанне;
3) фінансавае пытанне;
4) нацыянальнае пытанне.

78. Карэнныя змяненні, пераварот у грамадска-палітычным ладзе, які азначае звяржэнне старога і ўстанаўленне новага дзяржаўнага ладу – гэта:
1) рэвалюцыя;
2) змова;

Витебский государственный технологический университет

3) паўстанне;
4) рэформа.

79. Ператварэнне, змяненне, перабудова якога-небудзь боку грамадскага жыцця пры захаванні асноў існуючага ладу – гэта:
1) змова;
2) рэформа;
3) паўстанне;
4) рэвалюцыя.

80. Самастойнае ажыццяўленне дзяржаўнай улады або шырокае ўнутранае самакіраванне, якое прадастаўляецца асобнай нацыянальнасці, што кампактна пражывае ў межах дзяржавы – гэта:
1) незалежнасць;
2) аўтаномія;
3) федэрацыя;
4) саюз.

81. VI Паўночна-Заходняя абласная канферэнцыя РКП(б), якая прыняла пастанову аб стварэнні Рабоча-сялянскага урада і абвяшчэнні ССРБ, адбылася 30–31 снежня 1918 г. у:
1) Маскве;
2) Мінску;
3) Смаленску;
4) Вільні.

82. Маніфест Часовага рабоча-сялянскага савецкага ўрада Беларусі аб утварэнні ССРБ быў прыняты:
1) 31 снежня 1918 г.;
2) 1 студзеня 1919 г.;
3) 5 студзеня 1919 г.;
4) 16 студзеня 1919 г.

83. Часовы рабоча-сялянскі савецкі ўрад Беларусі ўзначаліў:
1) З.Ф. Жылуновіч;
2) В.Ю. Ластоўскі;
3) А.Ф. Мяснікоў;
4) К.І. Ландар.

84. ЛітБелССР была ўтворана ў лютым:
1) 1918 г.;
2) 1919 г.;
3) 1920 г.;
4) 1921 г.

Витебский государственный технологический университет

85. Рыжскі мірны дагавор паміж Савецкай Расіяй і Польшчай быў падпісаны ў:
1) сакавіку 1920 г.;
2) жніўні 1920 г.;
3) студзені 1921 г.;
4) сакавіку 1921 г.

86. Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік быў утвораны:
1) 30 снежня 1921 г.;
2) 30 снежня 1922 г.;
3) 30 снежня 1923 г.;
4) 30 снежня 1924 г.

87. Узбуйненні БССР адбыліся ў:
1) 1922 і 1924 гг.;
2) 1924 і 1925 гг.;
3) 1924 і 1926 гг.;
4) 1926 і 1928 гг.

88. Па Канстытуцыі БССР 1937 г. вышэйшым органам улады з'яўляўся:
1) Усебеларускі з'езд Саветаў;
2) Вярхоўны Савет;
3) СНК БССР;
4) ЦВК БССР.

89. Чырвоная Армія пачала паход на тэрыторыю Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ў:
1) верасні 1939 г.;
2) кастрычніку 1939 г.;
3) лістападзе 1939 г.;
4) снежні 1939 г.

90. Свой першы залп "кацюшы" далі пад:
1) Віцебскам;
2) Мінскам;
3) Оршай;
4) Бабруйскам.

91. В.З. Харужая з'ўлялася адным з кіраўнікоў партыйнага падполля ў:
1) Віцебску;
2) Магілёве;
3) Мінску;
4) Оршы.

Витебский государственный технологический университет

92. Вёска Хатынь была спалена разам з жыхарамі ў:
1) 1941 г.;
2) 1942 г.;
3) 1943 г.;
4) 1944 г.

93. Адзін са стваральнікаў Расонскага партыйна-камсамольскага падполля, камандзір партызанскага атрада, у даваенны час настаўнік фізікі і матэматыкі:
1) В. Корж;
2) М. Шмыроў;
3) П. Мазураў;
4) П. Машэраў.

94. "Суражскія вароты" былі ўтвораны ў:
1) 1941 г.;
2) 1942 г.;
3) 1943 г.;
4) 1944 г.

95. Беларускі штаб партызанскага руху быў створаны ў:
1) 1941 г.;
2) 1942 г.;
3) 1943 г.;
4) 1944 г.

96. Першы абласны цэнтр Беларусі, вызвалены ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў – гэта:
1) Віцебск;
2) Гомель;
3) Магілёў;
4) Гродна.

97. Апошні абласны цэнтр Беларусі быў вызвалены ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў:
1) 26 чэрвеня 1944 г.;
2) 3 ліпеня 1944 г.;
3) 28 ліпеня 1944 г.;
4) 7 жніўня 1944 г.

98. БССР падпісала статут ААН у:
1) 1944 г.;
2) 1945 г.;
3) 1948 г.;
4) 1955 г.

Витебский государственный технологический университет

99. Званне “Горад-герой” Мінск атрымаў у:
1) 1968 г.
2) 1974 г.
3) 1978 г.
4) 1980 г.

100. Беларускі мастак, аўтар серыі карцін “Лічбы на сэрцы”:
1) М. Савіцкі;
2) І. Шамякін;
3) Г. Вашчанка;
4) В. Волкаў.

101. М.У. Гусараў, М.С. Патолічаў, К.Т. Мазураў – гэта:
1) акцёры;
2) пісьменнікі;
3) першыя сакратары ЦК КПБ;
4) мастакі.

102. З 1965 па 1980 гг. Кампартыю Беларусі ўзначальваў:
1) П.М. Машэраў;
2) К.Т. Мазураў;
3) П.К. Панамарэнка;
4) В.Ф. Купрэвіч.

103. Катастрофа на Чарнобыльскай АЭС адбылася 26 красавіка:
1) 1980 г.;
2) 1982 г.;
3) 1986 г.;
4) 1990 г.

104. Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР была прынята:
1) 27 ліпеня 1990 г.;
2) 19 верасня 1991 г.;
3) 15 сакавіка 1994 г.;
4) 10 ліпеня 1994 г.

105. Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР набыла статус канстытуцыйнага закона:
1) 27 ліпеня 1990 г.;
2) 25 жніўня 1991 г.;
3) 15 сакавіка 1994 г.;
4) 10 ліпеня 1994 г.

Витебский государственный технологический университет

106. Новая назва дзяржавы – “Рэспубліка Беларусь” – і новая дзяржаўная сімволіка былі зацверджаны:
1) 27 ліпеня 1990 г.;
2) 19 верасня 1991 г.;
3) 15 сакавіка 1994 г.;
4) 10 ліпеня 1994 г.

107. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь была прынята:
1) 27 ліпеня 1990 г.;
2) 19 верасня 1991 г.;
3) 15 сакавіка 1994 г.;
4) 10 ліпеня 1994 г.

108. А.Р. Лукашэнка ўпершыню быў абраны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь ў:
1) снежні 1991 г.;
2) лістападзе 1993 г.;
3) маі 1994 г.;
4) ліпені 1994 г.

109. Звання “Герой Беларусі” першым быў удастоены:
1) П. Клімук;
2) М. Чаргінец;
3) У. Карват;
4) У. Мулявін.

110. Верхняй палатай беларускага парламента з’яўляецца:
1) Нацыянальны сход;
2) Савет Рэспублікі;
3) Палата прадстаўнікоў;
4) Вярхоўны Савет.

111. Ніжняй палатай беларускага парламента з’яўляецца:
1) Савет Рэспублікі;
2) Нацыянальны сход;
3) Вярхоўны Савет;
4) Палата прадстаўнікоў.

112. Дагавор аб стварэнні Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі быў падпісаны:
1) 2 красавіка 1996 г.;
2) 2 красавіка 1997 г.;
3) 8 снежня 1999 г.;
4) 15 кастрычніка 2001 г.

Витебский государственный технологический университет

113. Рэферэндум, на які выносілася пытанне аб устанаўленні новых Дзяржаўнага сцяга і Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, адбыўся:
1) 14 мая 1995 г.;
2) 24 лістапада 1996 г.;
3) 24 мая 1998 г.;
4) 17 кастрычніка 2004 г.

114. Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) святкуецца:
1) 15 сакавіка;
2) 25 сакавіка;
3) 3 ліпеня;
4) 27 ліпеня.

Витебский государственный технологический университет

ПЕРАЛІК РЭФЕРАТАЎ

1. Адметныя старонкі гісторыі маёй малой радзімы (пра месца (горад, вёску) свайго нараджэння)).
2. Дзяржава як асноўны палітычны інстытут.
3. Білінгвізм – характэрная рыса сучаснай беларускай нацыі.
4. Культура ў Вялікім Княстве Літоўскім.
5. "Гоман" і дзейнасць беларускіх народнікаў.
6. Дасягненні і трагедыі савецкай эпохі.
7. Памяць пра Вялікую Айчынную вайну вечна жыве ў нашых сэрцах (на прыкладзе сваёй сям'і).
8. Распад СССР і яго прычыны.
9. Этнічны склад сучаснай Беларусі.
10. Гісторыя і сімвалічнае значэнне Дзяржаўнага сцяга.
11. Усебеларускія народныя сходы і іх роля.
12. Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі.
13. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь.
14. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь як гарант канстытуцыі, правоў і свабод грамадзян.
15. Веча і сойм як правобраз парламента.
16. Роля палітычных партый у развіцці дзяржавы.
17. Функцыі і паўнамоцтвы мясцовых органаў кіравання і самакіравання.

Витебский государственный технологический университет

ЛІТАРАТУРА ДЛЯ САМАСТОЙНАЙ ПРАЦЫ

1. История белорусской государственности : в 5 т. Т. 1 : Белорусская государственность: от истоков до конца XVIII в. / А. А. Коваленя [и др.] ; отв. ред. тома: О. Н. Левко, В. Ф. Голубев ; Национальная академия наук Беларуси, Институт истории. – Минск : Беларуская навука, 2018. – 598 с.

2. История белорусской государственности : 5 т. Т. 2. Белорусская государственность в период Российской империи (конец XVIII – начало XX в.) / Н. В. Смехович [и др.] ; отв. ред. тома: Н. В. Смехович, А. В. Унучек, Е. Н. Филатова ; Национальная академия наук Беларуси, Институт истории. – Минск : Беларуская навука, 2019. – 432.

3. История белорусской государственности : в 5 т. Т. 4. Белорусская государственность накануне и в период Великой Отечественной войны и послевоенного восстановления (1939–1953 гг.) / А. А. Коваленя [и др.] ; отв. ред. тома Н. Б. Нестерович ; Национальная академия наук Беларуси, Институт истории. – Минск : Беларуская навука, 2019. – 567 с.

4. История белорусской государственности : в 5 т. Т. 5. Национальная государственность на переломе эпох (вторая половина XX – начало XXI в.) / А. А. Коваленя [и др.] ; отв. ред. тома Н. В. Смехович ; Национальная академия наук Беларуси, Институт истории. – Минск : Беларуская навука, 2020. – 759 с.

5. Коваленя, А. А. История белорусской государственности : в 5 т. Т. 3. Белорусская государственность : от идеи к национальному государству (1917–1939 гг.) / А. А. Коваленя [и др.]; отв. ред. тома : В. Г. Мазец, Н. В. Смехович, С. А. Третьяк. – Минск : Беларуская навука, 2019. – 639 с.

6. История Беларуси в контексте европейской цивилизации : учебное пособие для студентов учреждений высшего образования / С. А. Елизаров, Е. П. Нарижная, З. А. Неверова, С. А. Юрис. – 2-е изд., испр. – Минск : Вышэйшая школа, 2016.

7. История Беларуси : курс лекций для студентов заочной формы обучения / В. Е. Бездель, А. А. Субботин, В. М. Хаданёнак. – Витебск : УО “ВГТУ”, 2012.

8. Каханоўскі, А. Г. Гісторыя Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX ст. / А. Г. Каханоўскі. – Мінск : БДУ, 2017. – 251 с.

9. Новик, Е. К. История Беларуси. С древнейших времен до 2012 года : учебное пособие для студентов вузов / Е. К. Новик, И. Л. Качалов, Н. Е. Новик ; под ред. Е. К. Новика. – Минск : Вышэйшая школа, 2012.

10. Проблемы формирования белорусской государственности в XX – начале XXI века : избранные труды Н. С. Сташкевича / под науч. ред. А. Н. Данилова, В. С. Кошелева. – Минск : РИВШ, 2012. – 240 с.

11. Становление и развитие белорусской государственности / А. Г. Кохановский [и др.]. – Минск : Белорусский государственный университет, 2011. – 42 с.

Витебский государственный технологический университет

Вучэбнае выданне

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

Рабочы сшытак

Укладальнік:
Хаданёнак Віктар Мамертавіч

Рэдактар *Т.А. Осіпава*
Карэктар *А.В. Пухальская*
Камп'ютарная вёрстка *В.С. Гармазава*

Падпісана да друку 22.09.2022. Фармат 60x90 1/16. Ум. выд. аркушаў 10,9.
Ул-выд. арк. 13,8. Тыраж 400 экз. Заказ 259.

Установа адукацыі "Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт"
210038, г. Віцебск, Маскоўскі пр-т, 72.
Надрукавана на рызографе ўстановы адукацыі
"Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт".
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/172 ад 12.02.2014.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 3/1491 ад 30.05.2017.

Витебский государственный технологический университет